

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ СХС

Рок VI.

Нови Сад, петак 3. Маја 1929.

Ч. 17 (225)

Христос воскресе!

Христос воскресе! Приштујуци једног другога з тим словами чуствујемо, же нашу иперно наполните радосцу. По дугожеј гвардјеј жими пришла и яр. По дњох покуткима вождигује ше и прешородавје душа наша. По цихосци и жалю Велького пятку заселаше радосц, висња и торжество Велького дана. -- Воскресење Христово -- јасњ побиди. „Я надвладалишевт!“ гуторел Вон ице за свога живота. А швет то место грађах, долна слизах и царство шмерци.

Надладани нешко димвол и Јого царство грихи. По Воскресењу Христовим пре падије лем тот, хто сам сде препадиц. Христос је свакој откупитељну жертву откупил людвох од власца гриха и заслужије бесчислени ласки, котри ми по святых тайнох можеме пријат до шердох наших, же би змеје били моћни и надвладали грих. На гоч би нас моментано и грих надвладајаја запиши го можеме вишлебоди по св. споведај. Историја милионих гришниках, котри на шерцу Христовим нашли покой својим витрапеним душам, најлепше нам шведоча о моћи Јого церпенија и Воскресењу „Исусцимъ во гробихъ животъ даровањ.“ Ми шинки, да змеје станули зос грађах наших на нови живот, радуйме же бо то јасњ радосци, да го створије Господ за нас.

Цели живот Христов бул једно церпене. Боль цела и души. Од дасцинскога Јого вику, од јашелькох па до гвардјеј посцелј на дрезу креста. Алё за болије и церпенјом приходије слава Воскресења и вична радосц. Зос преславеним својим целом вишодан зос гроба и уходије до неба, же би бул у слави „о деснују Бога

Оса“ Вон надвладајаја своју боль, але и ћалога рода човеческога. По церквама, миру и достојиству у церквијох постал Иисус прикладом, на когога буду пагрни шајци поколија до конца шијета. Того церкве було скруните зос пад виловедзену радосцу најдень Воскресења. И од тога часа нашо церкве доставају извршитвну силу. Християнин прешведчени, же бен Голгофти и Велького пятку имаје Воскресење, без церквија нет радосци. Претојејиме, чом Апостоли були радосци, же могли церквил за Христа. Прето и Воскресење Христово изразије надије и радосци за шијеких нуждених и терзијаца.

Умреј и забудије буџ, то судьба дзејох Адамових, а то цојка најстрашнейше. Алё Христос и тују стражу шијерици надвладајаја. По Јого воскресењу шијерици претворења на благи сон, а когога ше пребудије на нови живот. Тјесна шијерици источник прес котри ухеје до вичнене радосци. Прето и гвардји апостол Павел: жадаји умреј и буџ з Христом. Прето бесчислени мученици шијерици ишији на примерја за правду Христову там од часа римских царох па до Мексика. „Смртю смртъ исправ...“

Ми нешко стояји при отвореним и празним гробу Спаситеља глубоко же кланије Јого божествене моћи, периме у дјело Јого откуплене у моћ святых тайнох и живота будујућега вика. Шерца нашо напољије з любовију, надију и радосцу в уста наша вијвареју основну правду вири нашей Воскресењу Иисуса от гроба якоже прорече, даде наме искушћи сјечији и велију милостъ.

Христос воскресе!

У нашим отечеству

Пропагандни закони.

У новим школским закону будве и надаље запроведено, да савијецији уча вијенаку јак то и до тераза буде а так исто буде до прелебодењи приватни школи. На основу тога закона приступише и до вијенака конкордата зос цркву.

Краљ-кум. Јого Вел. Краљ пријаја же да буде кум при крещењу дацајијијија дзејка фамилији Алојза Бела у Нент Јанжу (Словенија). Од телх дзејох у живоје јест дванацеро.

Проци државна радба. Буши народни посланик Др. Павелич сукоб зос Загребу и понеја до Софије. Ту ше зишол и радије зос македонским комитетом проције нашеј перјави. Павелич припадајаја дајаја франковскеј парнији, котра више ребела за Австројију. Нација држава за моћна, же би њији могол јасн Павелич начинија дајо.

Тифус у Далмацији појавије ше у веладе Велушини, од народа - нико не знаје јака то хората докля дохторе по констатовали тифус. Већији особи умарло.

Суд П. Рачничовића појавије убијеникот отријаје ше дјеја 27 мај т. р. На суду будве присуствоваја 35 адвокатох и 52 шајерове. То највеќије судаје, котре ше до тераза отријаја у Београду.

Пре крви пенеж осудије тих дњох у Новим Саду на 5 рочну цемији Елек Бичкеј зос Б. Тополи учитељ у Мадјарској. Вон зос пријонијаја архејији крви стодијарки и при нас их премењија.

Пајотровићи гаји у Европи најавија ше у Босни. Так установије про-

Вишодија раз у тижњу.

Цена је цели рок 100 динари.
На У. рока 50 динари.
За Америку 4 долари за рок.

Рукописи и други писма треба посыпати на адресу:
„РУСКИ НОВИНИ“ НОВИ САД
Бојовићева улица број 2.

Пријплату на РУСКЕ - НАРОДНЕ ПРОСВИТИНЕ ДРУЖСТВО, РУСКИ КРСТУР (Бачка).

Фесор Райс у Берлину. Отрова тих гада така иста јагод и гевтих вељких најстровнейших у Индији и Америци. Њарод их вола „шарка“, бо су јако-таркасти.

Крадоше у Банату. Полиција винажла у веладе Саве организацију братеј земљеџилци, котри крадије прешлого року жите с пљоја и зос гамбари. А по крадије и З вагони жита на штацији Деспотовац.

Садитеље цукровеј цвикли треба да зигају, же диподни фабрики разпосилати медзи народ свајих агентох, котри садитељија пагварају, да потпишију, же су задовољни зос потерајашној цену цвикли. Медантим Удружене садитељија цукровеј цвикли опомина шијеких, котри сајаја цвиклу, да их потпишију міч џе скорей добре и прочигају.

Справед себе труну. На својј добру при Билеј Церкви живи богати газда Битаховски. Вон ше цалком појаје од швета так, же го жецајама нико не видеје. Недавно сам себе спроведи и труну. О даскељо рије по тим нашли го мртвога.

Отровели ше млеком. У срдим веладе при Младеновију отровело ше штетро дзејија млеком. Сјено такој умарло а други су чекој хори. Маш кунела млеко на пиячу у варовију Младеновија, а вед го пресипала до желанога гарчија. Дохторе вијавају, же отровене пријшло од гарчија.

Војвода Степа Степановић умар. По дугог хороти умар славни србски војсководја Степа Степановић. Вон командоваја зос трушами, котри пребрали солунски фронт.

О дзешатей рочніці Рус. Нар. Просвітного Дружства,

Прешлорочна главна схака Руского Народного Просвітного Дружства була як дзешата по шоре означена як важнейша і славнійша. Але прави дзешенрочник ювілей Р. Н. П. Дружтва пада у тим — 1929. року, бо ще неоднораць наверши дзешец роки од першої схакки у Новим Саду, т. е. дзешец роки од його основання.

У непрекільних часах півдкове зме велих і розличних ювілей: дескавних, національних, дружтвених і поєдинних славних діяльності. Шицьки ще тоді ювілії слави і превородували зос торжеством і параду. А і зос полним правом. Ювілей є найлепша нагода, да ще створи слика і суд (оценка) дзвігнання і напредовання народу, розвитку і дійство вання дружтва, праці і заслугах явного діятеля, і да ще на основу того створи план, за життя і працю у будучносци. Ювілей дава нову охоту до життя і нови сили до праці, з єдним словом — превородзув народ, дружтво, діятеля.

Прето і ювілей Руского Народного Просвітного Дружства не треба, да прейдає цих і необачено. З тим всеці, бо то ве лем ювілей цалого нашого народу. Бо основане Р. Н. П. Д.-а було як перши кроїчай нашого народу, у котрим ще манифестувала (указала) його охота до самостойного національно-культурного життя, а друге прето, же Р. Н. П. Д.-о пуща своїми копири по єлисаветських наспах вадалах і залипнує шицьки галузі нашого народного життю. Вово в центр і матка особито цалай нашої просвітнії акції (руху).

Обставини і средства не допушцую, да ще тот наш ювілей преслави так, як було потребно і достойно. Илак — не треба опустити руки, але уложиць до всієї труду, да ще зроби цо лем, возможно. Розуми ще — ініціатива і привіла стоя у руках Управного Одбору Р. Н. П. Д.-а, але і кожди поєдинні дужен уложиць до всієї старання і труду у тим напряму.

На яки способ, зос чим да опреслави дзешата рочніца Р. Н. П. Д.-а? По моїй думки, могло би то бути у двох напрямках. Єдно би було: організація у цо всіх розмірах заспівши

манифестації, а друге: видац ювілейне число Руских Новин.

Найперше сама глаўна рочна схакка требала бути і по числу присутніх членів і по роботи (звитох і рефератах) надзвичайно звичайно рочни схакки. По возможносци най більше у звязи зос ювілію є схакка Союзу Руских Школярох. По вадалах, дає сістема одбор, лебо самостойне дружтво або членські, пай ще ювілій преслави зос предаваньем, представу, концертом — уж дає як мож. Управни Одбор най би на тоді преслави по возможносци послал своєго делегата, котри би прошел цо веншу пропаганду за ступане до членів Р. Н. П. Д.-а.

З нагоди ювілейох віддаваю дружтва окреми памятково кітажки лебо іншаки списи. На місто того — бо то склацане зос всіхим трохи, а уж і позно, — най би ще на дзенці, першої схакки (думам 2. VII.) видало парочите ювілейне число „Руских Новин”, котре би і по обсягу і по змисту (содержанню) мало значене єдного памяткового зборника. По змисту мало би воно бути вирна слика дзвішерочного життя, розвитку і дійствівия Р. Н. П. Д.-а. Окрем општирных звитох одильносци дружтва требало би зложиць статистични перегляди напредовання дружтва у погляду членів (число, спол, стат, росі, професія, місто биваня і т. д.), імовини, видань (кніжки, календар, Руски Новини) і т. д. А розуми ще, як би поєдинні нашої діятельс требали ту свою думки і погляди на организацію і працю у будучносци. Бо — по души треба признаць тог і вельо зробило і посигнло Р. Н. П. Д.-о, ишак не могло потрібно и у цалим обсягу випольніць тоді задатки, які му поставили основателі і які означени у його правилах. Правда, ту стали на драги і таки зовнішні пересходи, котри не мож уклопіць, але — обективно треба признаць, були і пересходи нукашні, у систему организації і способу пропаганди, котри ще при добреї дзвеки можу віправиць і обисць. О тим дакле пай би вильжели сною погляди добрінки діятеля, а у першім

шоре тоді, котри і дотез раз активно брали участь у нашим просвітнім руху. То би дакле була своєго роду анкета о наших культурних обставинах і потребах, а на тоз способ думам же би ще посигнул лепши результат, як на даякій ускей і специальній конференції, котра ще у нас по обичаю обращана — госцину.

О тим, же би і „Руски календар“ требал мац ювілейниха карактер, не треба айт да спомінам, бо сом превіядчени, же п. реєдактор найдокладнейше і з най-

важливим успіхом виконави свою дужносць, як цо то і до тоз разу робел.

Тоти шорики пай не буду толковани як критика і нагадоване, але як думки і поради іцирого Русина, а превіядчени сом, же Управни Одбор зроби і без огляду на ніх свою дужносць і уложи труду і охоти, да ювілей Р. Н. П. Д.-а буде достойно пресланени, так же би бул по лем слава і похвала за прешле, але і жриць нової охоти нових силох за працу у будучносци.

Ілько К.

Орелство.

Єдна од найменшіших і найпримірніших католіцких організацій в „Орел“, Терак кратки час наїбірало ще коло тога членів 16 зори молодих людей.

Початок Орелства находити ще у Чехословакії, дає ще воно як реакція на чех. Соколістів, котре почало ширити пропаганду думки. З Чеської превіядчено думка Орелства на словенське та хорватське тло.

1918. року отримовал ще у Марібору слет словенського Орелства. Дораз по слету були давани течії, на котрим хорватські кат. патріоти розкладали о тим, як да ще тоді организація превіядчена і су Хорватом. Розуміло, ще школяре були перши і найбільшевільніші рушателе його. Після основання „Спілки тимн. ідеїв“, котре ще находити по других організаціях. Но ище не було баш жена „Орел“. Током часу формирало ще Орелство як засебна організація, змурвана на темельних кат. акцій, далеко од кайдей Політики, зос одгойно просвітну задачу. Но прещернело ще залі прерект котри були ставлені в напрямках страних, док тога організація ниніковала праща на обстановані.

Хоря, Орел, Словенія, котри основавши 1923. року, віддал книжку „Златна книга“ по словенським авторам, у хотрів ще находити ідеологію Орелства, на десі своєю правилами под меном „Пословник“, по котрим ще ма узесиць робота у організації.

У „Златній книжці“ витолкована наука Орла. Член орелської організації послухані церковними поглянарам, вирии синівні вирии і оточення. Дакле то вирске, вищіше друштво.

Як Орел і тимнастичке друштво то ще членство засій на праве і на паранітай.

Робота і усіх цілей організації према вонка обачув ще на слетах, манифестаціях. Так прешлого року, отримавши слет у Сараеву, в котрим ще штампа країнне виражела.

Цель Орелства бранц вишу, виходячи правих членів, котри

буду више і на кождим mestu робаць на розширеню Христовій науки.

Того року преславена пейзажистка оспітуку Орел, Словенія. Пейзаж право роки і які ціла Організація.

През тоз час міже ще у єд кісторій пайць лем борби за отсталаки на успіхи, котри за пейзаж роки велики. У пресоцьким спераньем, да іс ширене організації ограничено на мале число друштв і плечох єст у „Словенії“ учленено прейд 200 друштв в 15 зорами членкох.

Церковни ще власці бара країнне виражовали в Орелству. Владиковае го кождов згодов преторучовали; та і сам ще св. Отен країнне виїннодо сїї роботи і благословив ю.

З країни державних власців було велих спераньох; но лемъского року допущена організація і на штедніх школах. Кед ще при упарованю других, політичних і подобних організаціях, робело на виїннену п Орелской, же вона станчарска, виїнна ще под сюю окраїну властикове и при І. В. Країльові вирабели дальни спераньох.

Організація виїзва і для ревіл. Едку под меном „Орел. Страїка“ за ширши кружки, од котрих ще у всіхини ястої, а другу „Орел. Мисао“, на школарах.

* * *

Окрем хоря, Орел, котри тут узлавним приказани, па окрем словенського і чешкого, роби не на тим, да ще превіше вон и на подільське па українське тло. Так Орелство виїнкічено словенська організація. И док до сколіскї організації може виступиць і особа другей ари на и не словянська, дотл у Орлу лем католици и словяни.

Яка сила и міць Орелства во-още, вижаже ще на схакки котри иже того року отрима у Прагу. На тоз преслави з котру склацаня і преслава св. Вацлава, буду мац и Югославії Орел посебну часц. Вони иду под протекторатом І. В. Краля, а под водством загреб. житрополита Бауера.

Сілвестер Саламон.

Русини! чи сце себє и свою челядь записали на членів Руского Народного Просвітного Дружства?

о. Днора Миклош.

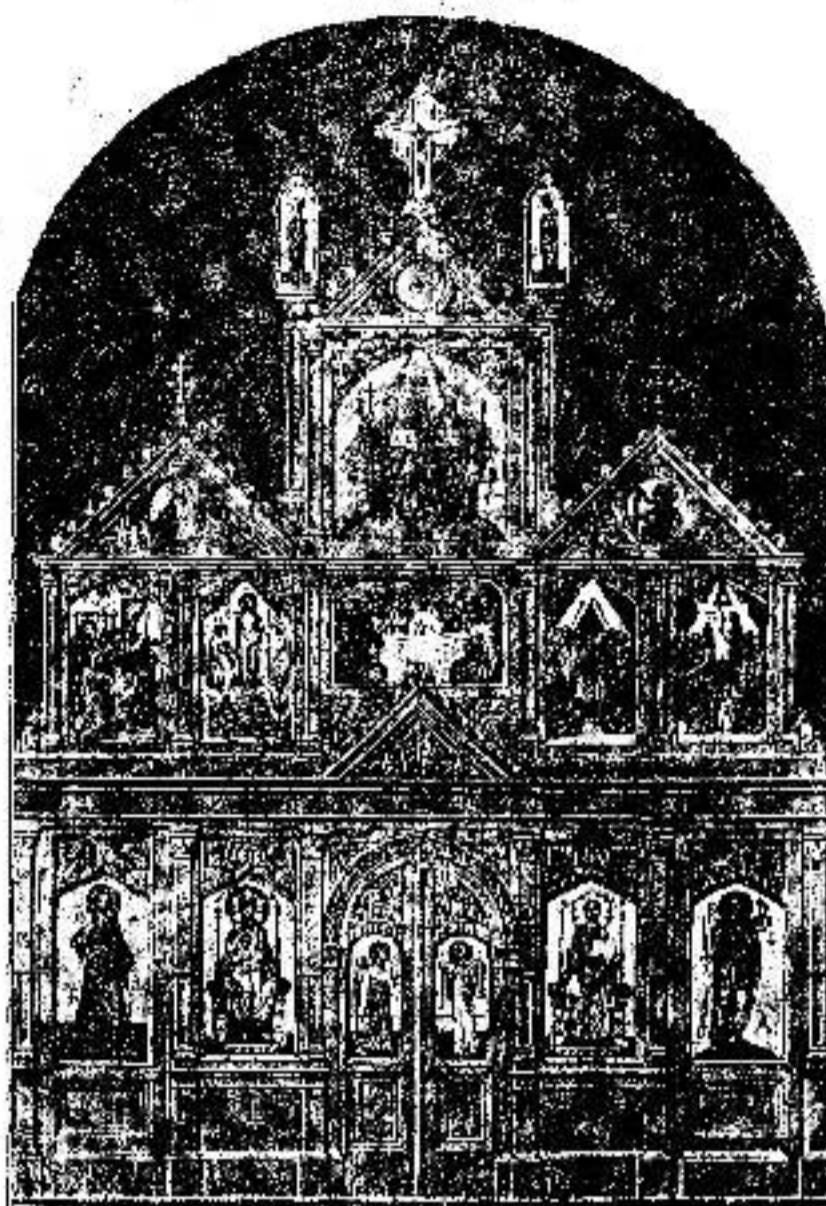
Наш иконостас у Липовљанох.

Работа проф. М. Д. Дюрича.

Едка од главних панаках нацији тркокатоличких цркви је иконостас т. ј. ограда од свих светих икона, котра дате симболише од истакнеје цркви. Иконостаси почали даставају после VII. вседенског собора (у Никеји 787.) и црквеног собора цариградског (842.), кад осудења наука иконоборцах и одлучено, же добре и спаситељно почитовац св. образи, бо миса почиагује зас тим платно, драго и фарби, але тих светих, којих образи изображају. На ту памјатку установена Педјак Православија (Д. подсјема честу).

На подложним иконостасу јестоично 4 реда св. иконах. Иконе у првим изоре веду волаје да називају икона. Состоји 4, а раздвојени су медаљони у тројима дзверима, од којих це штедеј — двојици, медаљон ображак И. Христа — учитеља и Пречистеј Џине, волају Царски дзвери, бо прес њих уходије лем сопствену у шицких ризах обвечен, кад изображава Христа

цара слави. На царским дверима јестоје образ Благовићења и 4 свајангелисти. На правих бочним дверима јестоје св. архијакоб Стефан, а на левих св. архијакел Михајл чреје вагу и отињем мес-

Иконостас у Липовљанох.

Ангел на дверима иконостаса.

Проф. М. Д. Дюрич, сликар.

Марија на дверима иконостаса.

цем, чреје да брани да свогог Престола Божјега „никакоје који смештај руку сквернија“. У другом изоре приказују иконе светог Христов, а у штедеј Тайнине Вечере. У трећим изоре налази се црквица апостоли, а по већим њих дланције пророки спасо- го наима. Медаљон има у штедејку јестоје пресветаје Тројица, а над њим Родија, под јејим стомаје Мати Божја жалостица и ученик, егоже приближе Иисус“ се. Иакоје апостол.

Иконостас нам дакле представља Божјественог Спаситеља, Преч. Џиву, Апостолих, пророких, у главним шицком, да Господ Бог креје за нашу спасење у старим и новим завету. Иконостас јестоје књижка за тих које знају читац, бо је очијиско

изједначије главије правдји св. вијра и загрига до побожности и наслđованја светих. Из чудо дакле, же св. Црква жада, да иконостаси буду крашије и достојније изјробени.

Липовљански иконостас је машички образи, ако горе споми- нуто, бо црква малка и љеска, па би шицки не стапнули, але је зато крашији изложени као архи- тектонска целина, а образи ма- ликоват славнији академски сликар професор Миленко Д. Дюрич у византинском стилу, који од давнијин буџе особија култивира- ни у восточним црквеним сли- карству. Стилска „савременост“, црквена старина и забильни црквији дух усно је одражавају на образах проф. Дюрича, које особито треба наглашавати, бо је

изједначије црквији налази да и таки образи, који би барекоје пријавили на жури салону и явљавају тешкој, ягод до нериви, „Хатодна politika“ (17. II. 1928) пише: П. Дюрич „старајајује ик- робици (иконостас) по добрих византинских изорех. Његовој фигура дематеријализована... парочито означени израз лјуби заменује драматизам и акцију. Поприје архитектонске мернице на личну емо- стивност“ Гвари, же и. Дюрич ма способносц виражења најважнијих моментова. „Цели иконо- стас је бараје приемни и п. Дюрич може буџе и презадоволиши се успехом.“ Таки и сликар издавали пишују о нашем иконо- стасу загребачки новини („No- vosti“, „Svijet“, „Hrvatska Pro- vijeta“) в најгостијији и најбо-

го иконостасу у Загребу (1. и 2. II. т. р.). Предајејо би нас зна- ведло, где би има слични подоб- рене о тим суторији.

Професор Миленко Д. Дюрич је млади чињеница, гераз му друм 34 године, али по својим графи- хи и бакро и превредам позна- ти целој Европи. Своје мистец- кија твори вистава во шицких век- ђашњих изложбах Југославије и снажној репрезентира југославији уметници на међународним виставама (изложбах) у Кракову (1921.), Фиуми (1925. и 1927.), где је славним Бужаком до- био диплому и златну медаљу, у Прагу (1927.), Лисабону (1927.) и Венецији. Шведска критика пише о њим кајпохвалије и гла- гари, же је „снажни и притиснати мистец“ (уметник) (The Studio 1. II. 1923 № 359.) Попри по- седивачима високим наградама, његови циклуси „Ex libris“ (видано у Прагу 1925. пос. коми- тетом на бројевским језицима), „Рад“, „Библија“ и „Из старог Загреба“ и т. д.

Попри великих успеха на по- длују графике и пребија је и мешавији драма црквеног сликарства, когрому је тако умијају јеши- кајши модерни сликаре, алије пер- ше велике дјеле на тим пољу му

Я. Фейса.

Вельконоши писні.

Лонски писанки.

Опетат Мико клягат,
кад писанки мац фарбата;
опетат, боме опетат,
бо то мац як требуваєца.

Не думайце, же го
мак багат оїї си становла,
а то Мико познал
пучко му сок преривала.

Нему чи баш теда
о писанках красних шиють,
же пафабел велько,
але найважней на било.

А кад становла, пашол
уж писанки кафарбени
и за злоуга встал
Мико престе вармущена.

Зто не надумал,
кажда раза да вицас стає
да в того року
ваш так го опетаво.

За меркуйше дасци,
да не так по спреклесам:
да и зи як Мико,
даже так се отстанеце.

Нови шматки.

Велька Поща уж не даваю:
макери ще висажаю,
да нам дасци, пікатки нови
дотяг красни порихтаю.

Да до Велької Ної сцін
були висажаю: готови
тоги, тоги виши шматки,
шматки красни нови.

Трудза не мацери, да при
насих чисти вец будзесе.
Чи сце то ўж естеля?
Кед не, ешы інші можеце!

И чи сце ще прогадали,
как мацером треба вратиці;
зес' чим я на яки сиссоб,
трублам маке тут зарадзіші?

Кад дасдно приказабудо,
леби інші там жадрую,
та най тераз о тим,
о тим дораха раздужаю.

А мацери згайдце, окрем
посланичкі, велько ю жадаю
лес да тоги шматки нови
по дружкі юе зачуваю.

му треба раховаць порцию
и то за основну порцию 12%
од тей суми до видае дин.
333, а веци допунскую порцию
же плаціц по другим сте-
пеню т. е. 4% од чистого
хасну, а то више 111 дин.
Од тей суми треба одбіць
40 динари, бо одбиток у
другим степену више 40 дин.
Кед даць одбісем 40 дин.
вишесе допунска порция за
што 111 - 40 = 71 динари.
Ведно ма вони плаціц:

а) Основнай порции 333 дин.
б) Допунской " 71 "

дакле 404 динари од тих 5
ютрох, так же му на ёдно
ютро видае дин. 81. Валал-
ски трошок му више 166
дин. и 50 пари, а обласнай
33 дин. и 30 пари.

III. Вежнімі тераз ёдного
газду, кетры ма 50 кат. ют-
ра у Р. К. III. класи жемі.
Тот газда ма чистого хасну
27.750 дин., його основна
порция бывоши 3330 дин.,
то єст 12% од тей суми.
А допунскую порцию му тре-
ба так выраховавіць: За перцы
25 000 дин. чистого хасну
окреме и за петаток окреме
и иншак. И то так ёшь ма-
раховаць, же ёшь за 25 000
пайдзе по 7 степену т. е.
по 14% и то више дин. 3 500, але одбіць треба дозво-
лення одбиток дин. 900 за
7 степені, а то више 2 600
динари. Але веци за остаток
треба окреме выраховаць т. е.
за 2 750 по 12% и од того
одбитку нет, а то више
330 дин., ведно дакле до-
пунска порция виши за
того газду 2 600 + 330 дин.

а то є 2 930 динари. Основ-
на зос допунскому ёдно ви-
ше ми 3 330 + 2930 = 6 260
дин. Тот газда плаціц на ёдно
югро державнай порции 125
дин., дакле велько вецик як
тот ѿ ма 5 ютра а двара-
телью як тот ѿ ма ёдно
ютро. — Валалски трошок
вон ма плаціц 1.665 дин.
т. е. половік од основнай
порции, а обласна порция
му виши 333 дин. Як ви-
дзімі тот газдове ѿ маю
чистого хасну понад 25 000
дин. лехко себе вырахую до-
пунскую порцию так, же до
25 000 ім више виши лес
2 600 дин., а гу тому лес
дадаю од разнікі 12% и
то ём допунска порция.

С тих трох прикладох
лехко можеме видзіць, же
тоти ѿ маю мало жемі
буду од тераз велько менш
порции плаціц, як ѿ до-
тераз плацели. Штредні газ-
дове буду отрымлікі ёднак
плаціц як и до тераз, а
вельки газдове буду мало
векши порции плаціц як ѿ
до тераз плацели.

И то пажне треба напом-
ніць, же изнімно порцию
на жем по чланку 148. точ-
ка 4. нового порцийового
закону треба у двох ёднакіх
ратох выплатиць и то на 15
августа и 1 новембра кож-
дого року, а после того ёшь
рахує 6% камати скаку-
тивши трошки.

Телько амэ допольчели ту
нашим чланком о порции, а
кед буду пременки паяки,
заш напишеме до Руских
Новин.

Б.

слава. Так віспали стар-
чески уста Михеичова, всц
попатрел на небо, дзе го-
рело милином гвоздох и
прежегнал ще.

Михеичу, Михеичу! вола-
го здолу старенки церков-
нік с тресуцім гласом. И
длань кладзе на чоло по-
над очі, але не видзі Михеича.

Цо ци? Ту сом! отповед
стари звонар як ёшь зогнул
зос турий. Не видзіш ме?

Не видзім, гвари церков-
нік. Чи не време, да звон-
іш? Як по твойому?

Обидвом патрели гвозди.
Пламени "Воз" давигнул ёшь
уж високо... Михеич пре-
гварел: нет ище, почкаме
мало.

Зна вон. Йому не нужна
годаина. Божи гвозди йому
показаю, кеда треба. Жем,
небо, бии хмари, кети
ціхо пливу по лазуре, тем-
ни лес, кети там долу
шумя, рика, кета плюска
у цемней юці... щицко

В. Г. Короленка — М. А. Н.

Стари звонар.

Будо то на вельку со-
боту, внощи. У валале ке-
три стал меды ласами, над
малу чунку, — хижкі мало
цо було видно у цемпоти.
Зос их облекох гев — там
було видно шветлосць, рид-
ко ёш чуло шкірлене ка-
шурки, або брехане яса, але
но малі и то заціхло. Ва-
лал задримал, настала юці-
на ціхота.

Зос околніх цемних ле-
сіх часом ёш віацельвали
члзвечні фигури. То були
житель супедніх лесіх
маліх валадікох кети по-
малі свою церкву та ёш
схадзали ту во ѿцітого Бож-
кого дому, да с побожжесцу
и зрадосцу дочекаю най-
славнейшій яркі празник,
Воскресеніе.

Церква стала на брежку,

ФЕЛЬТОН

В. Г. Короленка — М. А. Н.

Стари звонар.

Былік сред самого валаду.
В сій облаках ёш ширело
іннетло далеко, а верх ста-
рей турий ёш дзвісал горе
до цемного лазура!

У турий Михеіч, стари
звонар, пос ламінам у
руки, по мали крачал,
чёжко ёш дзвігал горе
по крутих гарадікох, бі
ночи ужославі, очі слабо
видзеши. Як дошол под звоні
алекел ламінам на облак,
кети стамац зашыцел до
цемного престранства якод
мала гвоздочка, явіляючи,
же стари звонар ёш на
своім месце чека, меркуе,
да на време забудзи, — и
півадла вірниких на праз-
ничніе богослужені.

Сам піднімл. Подолар піе
на локцы, отдыхал и думал:
О Боже! Віэрровадзел ёш
велько старих, младых, дідоч,
отюх, синох, унукох, а сам
сто ёш више жем. Чёжко!

Широм света

Вельку ноц славиц забраністю у Русії і піцьки школи муша tot десьні стримопац преподавання а так исто забраністю правно-вац и Крачун и Рудольф. Прешлого року пришло на велих місцях до борбах між побожним народом и поліцію, котра не допу-щували людзю до Церкви.

Чортопоклонство. У предней Азії виробела ше якаш вира, котра не кланяя и почитує диябла (чорта). Прихильників тай вири єст понад 200.000, а після не мідзі турками у Перзії. Шацки члені тай вири мусда буц неписмені, лем жерди (священі) розумя ще по буквох. Наине велька цемнота.

Глад у южній Ру- сії. Язяло, же у южній Ру- сії особено коло Кавказу настал глад. Народ не ма до еці, и та томе піс- придрожели и вщеліяки хороги! Піцьки обвинюю боль- шевицьку владу и на місцях приходзяють звірених бунох.

Міністер под судом. У Польській суд ма судзіць бувому міністрові Чеховичові, бо як міністер ве- цей потрошил державного пенсіка, як му було шлебдно по буджету.

Роботнікох до Фран- цузькій потребно будзе дас 30.000 и то до польських роботох. Державни агентури давако піцьки информації и допущене за пуговані.

того познато йому, не дармо вон ту прежкил цали свой живот.

Ожикала пред нім и пала його прешлюсц... Вон пле здогада на той і щепіївні чесі, кед вон зос свім от- ношением перизіраз пришол до тай турді. Господи Боже! Як то було давно и... як недавно! Яки вон бул теди млади хлапец, його ліца були бліди, гладки, пухли, очі горели пламеном життя; якишик ссобені вітор шумячи ліцеп по над жему, — розгартал його краски, легки густі волоси; леги од валаду стали далеко. Поляна, на котрой стоял валад, була широка, розпространа до кінців.

А тераз, стоя вон слаби, пісви старик. Лес ще збліжал поляна сужела, якишик ще зменшало, якишик до ведна. Так то чловечні живот: за младу ще видан, же му пет жонца — края, а на старосці....

Борба у Шпаниі и далей тирва, мідзи республиканцами и монархистами. Випатра, же тата борба и пак мушки раз престац и республиканци надвладаю, бо дух западнога света єст республикански.

Кирявава борба мідзи православним альтіаторами и пісими греко-католиками у ческим валаде Копанико-во скончела ще зос єдним чокким випадком. Пранеслави украдли церковни квітіки и скрили их у зроб. То зробел Василий Борко. Бул зашарти и кед вон зос цемніці вимішал ще и забил Василия Лембека, котри го бул придад поліції.

Валажи спалені. У послідней революції Мексика цали валади и вароши сдноставно спалені, особено, кед тоти валади були приятеліски та церкви. У варошах Полука и Юкатан штреляно 85 жени за то, які присутствовали служби Божії засню зос священником.

Згорел цали варош. У англійским варошу Карбоні настал огень, котри тирвал цалу ноц. Варош цалком згорел, 35.000 особи остали без кровя над глапу.

Чески юбілій. У мі- шацу юну преслави піцьки чески народ 1000 роців св. Вацлава. Тіди піс отри- ма велька схакка ческих

піцько же збліжи, єдно та другому, як да є піцько на длані; більшо і тог мали уголок у теметове, у котрим вон себе вибрал место за свой гроб, за свой паччи дум. Але що же... Слава Богу! — време за отпочинок, драга ческого живота прейдасна поштено, чарка жем... вона є паща мац. Скоро, — уж скоро!

Михеич поново попатрел на гвозди, власел за штранги, дзвон вдерёл, од силного удара потресол ще почи поздух, приятии тоин ще розляли далеко по цемніці, дремлючей почи язляюци початок прапника.

Дзвон засих. У церкви піс почало Богослужение. Скорей вже Михеич схадзял долу гу давером, до угла и стамац слухал пінгваніс, але тераз остал горе на місту. Чокко му, у піцьких удох цела чул якушнік необикновену вистаноц, слабосц. Шедаул па лапочку,

орлох. Зос Америки придае заступство од 500 членох. И Булгаре ще готову на тогу славу. Зос Югославию пойдзе окреме паломніцтво.

На численю диплом заробел 50 000 долари. Нев-

давно умар у Ньюборку С. Раймо, котри за живота чисцел людзюм ціліли. На жэланіцкай агенціі у Ньюборку мад свойе место и там зарабял. У тэстаменту захабел своеі шесты 50 тисячі долари.

Кельо вредзи сден Очнаш.

Лутсбургскіе дадыкіас. Удалыкі дадыкіаждыкі ёдну дзені старцу худобіному піндузенок и тог ще засе помодзял кажды дзені за гладку ёден Очнаш. Ідако ще дадыкіаждыкі кухар пінди-ка гінади віндузял ще па худобіному старцу; вінровадзял го ведзя му піндузенок а старец препутцял тут дзені, гіндузену молітву за гладку. Гладкім прінцаля пінди-ка дадыкіаждыкі кухар ёден ческія яланосц. Тут істні ще зінікі епіскеп зос же браком, дозівля ще по ще дадыкіаждыкі и то не дозівля гладку ёдзе за піндузенок не помодзял худобіні обіччу молітву. Дуніш пінди-ка гладку кухара і гварел му: Ты зінікі ёден жебракові піндузенок и я прето остал прае очна на Ты кропи жалосці, хто-ра не мучи жестка.

— Ческі зінікі зінікі гінади молітвы такога ростаргасца, од-ківід кухар, а дзе бы дацо дрэздел його Очнаш.

— Безуметно які ішо зінікі дуніш піндузял; ида я

із прида мі пред счи дык ше на дзвінш, кельо вредзи ёден Очнаш. Найдынне на тое пойдеш саніца самому св. Очнашу Риму, вон да ти ішо.

Кухар віндузял, ке мухи пойс і піндузял. И вон піндузял нешо, тоге Йага путаваш до Риму барэ другі тарвале. У Рыме му было допущено гуториц кед св. Очнашу вон ще задумані краея за Лутсбургу.

— Но, пінта ще го владыка, що гуториц св. Огед, кельо вредзи ёден Очнаш?

— Гуториц, ке вредзи тэлью, вік ёден златых пекен, сповед кухар.

— Добре, або які мухи буц тут зінікі піндузял?

— Такси як піцьки ёден.

Очнаша то молітва, котра ще видяла зос Ішерія Христовага, кед ю побужені медыні по южнім відстаням. Кельо ти до нея тримаш? Як ти исдліш Очнашу?

Презіжел: Нъ. Андрей.

Кельо вредзи жена у поєдніх народох.

Якав у Старым Завіту мушел служкац 7 років док дастая Рахилу. На єдним месце у Старым Завіту гвари ще, ке жена предзи 15 стрибла и миров и пол ярцу. На другім месце гвари ще, ке жена вредзи 2 воли. Вредносці жени ще вію мечняла и звичай, да ще же-

на кущую або да ще за ю слуки иже и тераз папук у не просвітніх народох.

Готово піцьки житель Африкі иже и піндузял свою скойо женні а оцове предаваю скойо дзівіні. Чарни жителі центральнай Африкі маю право берау, на котрой ще овредзую це-

його предобра, млада жена, дай буй Боже царство небесне. Мали зони и сина, але и тога одняла од піх людска неправда. А тераз ето остал сам. Чокко жи- вот, кояки бркігіглаву оні- вель, ліво поморціли, под терху рокіх плеца ще зінікі бали, от каждой и от іншаго хто и що дакеди була родосц, надія, — далеко, а бліско лем... гуляну чарнай мацери жеми.

Михеичу, Михеичу! Цо ви! Оздаль сце заспалі! Крича здолу.

Ах! одозвал ще стари. Скочел на ногі. О Господи, оздаль сом панце заспал, Та ище такей ганьбы не було.

Фрінко вінди за штранги... Долу, ягод з грамушніка грамушки, зос церкви гарне ще мложество народы: и до Михеича доходзіа глас ін- сій: «Христос воскрес из мертвих» Михеич чувствуе яко вітор з долу гласі періс

долу медыні женамі стой и

ниженом. Так звичайна це- па за сінну жену єст двадцять желеznих обручох, п'єць желеznих гарчоков і два вельки месингово дроти. У южним Конгу оець пита за свою дзвінку пакет брохох и туте нглох. При Сомалох уж цеїа не виступа. Вони питають два воли. У Уганда ше може жепець кед плаці оцови даю у поживленю и два шкаторильки ширки. При Папуацюх муши піс скорей през сін рок служницу у оца, а на острову Самоа вредзи жена єден хлеб або єдно праше.

Інтересантно чуц кельо у Індії вредзи жена. У Бірмі млади муши заробиць свою жену и при швекроши служницу три роки и три місяци. При давних племенюх млади варістане жени, кед вежне на себе шинки трихн швекрово. Досить тунс! Калмикіи утвердили законом цену жени. Так при них жена кошта дзв-

шет гамили, коня або краву. Киргизи предаю дзвінку за 10—20 гамили, то ще рахує якого в роді. Індіяни у Америки питаю за жену 10 конів або аковів волинки.

Єст и таких народох, при котрих ше жена може купини на отплату. Кед млади худобини и не може дораз шинко плаці, положи пайперів одну рату а гевто познайше. Кед не точно отплачує, вежне ше му жена. Таки звичай постої у Арабії и при Киргизах.

При шинках іскултурних народох вредносць жени ше шацує по тим яка вона роботниця.

Зос того легко видзиц яку вальку чесць жени дала аж християнска вира. По науки Христолії жена єст помочниця спійого чоловіка зос єдваку душу ягоди и вони и у шинком йому сданака, а не ствар котра піс купує и предава.

плоти уж давніо не стало и према тому добива цеплоту од Слунка. А як раз и полдалей од цього як жем, веде в велико слабше ограничані як Жем.

У тропіческих країах Марсу досцигне температура од -20 до $+30$ ступінь Ц. Тоти ше ступні не рахую у хладку як при нас, але на сонку. Така температура у нас зна буц и вживим. Но кед давніо хмарка застре Слунко пада температура на 0° и испод нуля. В ноці муши у тих країах буц бардзжимно. Нагла мена температури ма буц причином великих витрох и бурійох. А воздух там бара сухи вец према тому муши буц великий прах. За Марсовим „листом“, котри уж пренапечено муши мац „вінчирена“ очи, тут прах не бара угодни.

У тих висоцьких климатических приликох вегетація може лем оскудно успеваць и може ше думат, же рошню лем зарногорични биліки як ядла бор, пора цибуля и сл.

Край, у котрих ше да жил, то як наша степи, у котрих влада новінбарське, паскороспільське време по з розлику: окрем хмарах и хмари праху. Попри тому приходи вітор жимви и чоловек лем вограти на сонку.

Тоти точни, гоч невесели висти о Марсу ма ше углавним подісковац вікшим талом опсерваторію Ловел у Аризону.

Крім того з пособно напрацюваними апаратами вибачено ше фарби поєдиних талох планети. На талох планети видза ше били філки, по чим ше заключує же то вельки шніг, ляд и хмари.

У умерених поясах и на екватору видза ше желені кави и червени плати. За желени тали заключує ше, же то вегетация, а червени пустипі. З моїшим телескопом могло ше видзити як лісса хмари по Марсовим небесам.

Єдному учнякови поведло ше за руку да зроби сідеп барз осетни термофор, з котрим ше могла точно випити температура на Марсу.

Термофор вельки як главка на игли. Мог ше польжувати, дожарити телескопа. И кед би телескоп бул обрачени црима Марсу падало звірі цеплоти на термофор и так би піс могла вимірювати температуру.

Кед пісбо ведре вец виросла температура -20 -30° . На полох Марсу цеплота -25 до -40° , як и на жеми.

Умерени пояс ма температуру уж према тому, чи шинки сонку чи не, -20 або испод нуля.

Кед єст на Марсу людзах веде им бара оскудно и муши жиць віше у борбі з елементами.

Преробец С. С.-н.

Читайце „РУСКИ НОВИНИ“

Жадаце ше преселіц на Марс?

Тоту планету предочувала чловечча фантазия виселія. Нисало ше и книжки ѿ живоце становінкох Марсу, цюнечей зробені и філми, котри приказовали путешествия на Марс. Но до конечних гранич одушевлення за Марс, його ландіях, котри маю велику культуру маш, привів єден Енглез, котри послал телеграм на Марс. Розуми ше, же з того ніч не будо, и же дармно руцени

пенежи видали за трошки. — Найновіша виглядовість змуцела блінду и ідеальну сінку о Марсовим жителем. Марс піс пренапечено року пайвеця зблінел з жему. Так було возможно точні преучовані тей планети, а було олгчане и з величими апаратами, які лем може створиц америцка наука.

Виглядоване потиерзло, же Марс планета у вишних сферах. Його власней ц-

ляли ше му два остатні слизи и....

Пошліце заменника старого звонар отавошел.

Піпеничне заренко.

Бул смутни, жимни, джокови епенськи десь. Пс спрятк лісну на дрехах мож було видавиц по білу капку роси, лісце піс уж червякело од мразах. Кед по кеди ишо по драже, по більце, лашин коч. Кочин закручені до цепей бунди, кеди по кеди, загніал кові, яко скорей дойде там, где піс пуща. Бул панце бара смутни епенськи дезні.

Того дні єден чловек поішол шан жито. Вони ішо наперед, мех зос житом му буя обігніни под ліво руку, а зос праву руку брал а меха жито и розрізуваю го по преоранії жеми.

Польо було велике. Друге и чарне ше указувало пред ним то то польо, зос превеліма, ровними браздами, котри ше по цілій дтувиці поля тримали єдка другей. Йому виннітадо, же за сажим концом польо уваже як на тим концом дас бул вон. И тот чловек ішо там, где зас було польо усне. Кед уж прішов там,

видав, же там пельп исто так польо, як и на другим конці, а терез жан піс му видавиц, же тог конці однакль приход узши. И вони ишо по назад, одклади и прихопи, а кед ту прініз, образец ше и заш ишо по назад. Виннітадо, же вон то ходи и цілда горо место, зде полье найуваже, але як да го по нашоди и не моголи и пайти. --- Вельо єст людзах, котри тах прежни цали свой живот. Таки віше іду гу такому, що од них бара далеко, а кед до того дайну, образец ше и паграна на тото що запустили у далеким прешілім чаше, на що вони врадаю цілком назад, бо их віше цага тово, до далеку. Па так путько и віше піс отгукаво, прет нали свой живот иду раз назад, раз назад, не дойду до нечого и не найду нігда у своєму живоце міра и покол.

Тот що ішо жито, не бул таки чловек. Вони на кождим проходе руцал зідраве жито, а заренка нацали и трапили ше у чарнії жеми польо зос браздами.

Так вон то робел до вечара. Вечар бул уж його мех пращини и вон поішол дому вечерац и отпочинуц ше.

Спомелви веліх, яко піпеничне заренко лежало цілком саме же-

ди днем, чарніма, мокрича грудами. Тота заренка малоечівка смуток при шерцу. Цма ц влажно було тут, а инце му цінейше и влажніше постало, кед ше віно вгусла молга х настам тоці диждж. Було таи же білехо чловек очам.

То аробезо панце тово жаренко. Да себе направи ише смутайшее росподіження, почало ше вони вдотадаць на вшілікі спомени час лепших, красних и щецілівих днів.

Здогаровало ше поль на тег час, кед вонко нігде медведо горе високо у красних класку, под Божім слуничком, як го вінчик кеди по кеди крашне колісал, а вони було щешльє, як двери на материних руках. Теди було шинко велике подъ пінвасте жалоне и польне зос класки, а на белавим небе шинко цепле сзушко, вінгорянчики вільяли од рана до вечара. А кед сонку зашлю, як було жимно и мокро як терез, але фіна росичка спадла на розгорнути класки, а велики златни мешан міло швачел по поль, котре ловревало.

То було таих красних часох, котри уж за макіє мікули. Та чом то прішол и тет днінь, кед коса бринела по поль и подрезавала жите?

Зос наших валадох

Миклошевци.

Ище зме не забули на трагічну шмерц Митра Сівча, а уж маме други таки случай.

В неділю рано 21. квітня нашли у лісі забитого Янка Бучка. Вони служили уж весяль роки як лутар, порташ при шумарі Томашевци у лісі Делетовичі. Кед че соботу вечар врачали дому, зловіс го дочекали і забили, а по тим ніце і главу порозвались.

Да ще им не вийде до шліду, захабели свою пушку при ньому, але баш тога пушка их удала, бо

на ней було жено, по котрим ще дознали жандармія вона була. Злодій як чуємо зос Балковці. Вони є жертвами свого звания, бо як вищата, умар прето, же совисно окончав своїй должності и же пришагу не скош потупни.

Знім трачиме доброго Руслана, а шицки доброго приятеля. Заходя жену и двох синів. Младши у нашій семінарії у Затребу. Ідеє до третьої гімназії. Цали Миклошевци бара замушені, же так настрадал тога згаданий чоловек.

Вічна пам'ят!

Варош Асиз.

Варош Асиз є родзеле місто святого велького і підіким нам познатого Францішка, це го відомо і Францішок Серафінський.

Ту ще народився, а ота з почало своє велькое и спасоносне діло, да препороди свят, у своє време, котри бул стадиця у велькому погубеносці и развратнісці. Пре важки події и пре родзене місто тога сактого даїк тут є там сноминісме.

Варош Асиз є у Італії, през котри ще обично іде до Риму. Та кед будзе ато ѹщо наїї вішеник зайде і наїї препівірі тога варош и церкви цо су ту.

Перше кед ще допутую до Асиза, аніж ще на саму штацию Асиза, котра удалена 3 кілометри од самого вароша. Сам варош ма 40000 житів душ, ххжин обичин ях и у других варошах Італії, худобинши, без украси, пріорости. Кед ще попатри ще штаций на варош, то

штаций вони єк даяка твердиня, на твої твердині досягла ще прекрасна Церква св. Францішка зог манастиром св. Францішка.

Его у твої церкви спочиває св. Серафінський. Францішак, тога велики святи котри ірекиродесл пішев у своє време зос своїм худобством и пребельку любовию ти Богу и близькому. Ту му гроб и панка.

Св. Францішак бул богатда родителью, високого положення, За його време зашадила велька развратність, но почуха вони слова Ісуса Христа розігнано зос крижа: „Гайде Францішако поправи мою лижку!“ Вони послухали волю Божою и дали ще на того вельке діло боже, полибез худобство и святу чистоту, облечени єк задні якобіаки що по Італії наказували посюз Богу, чистоту душі и тіла и худобство то єст не привязовиць ще до богатства до рож-

горше як ю ю до тєраз було. Коло то на шицких боках, а вода ще цискала до юго през яху, и уж ю мож будо у юм найдіти ѹї кус сухого месточіка. Уж думало, же фрінко ма умріти.

Теди вони подумало останній раз на красні слункові дії, як и вони дівраз уживало и так ірекарело: „О та чом коти и було створене, кед ще ти панко ма так смутно зверніш. Велько біл мі лепіше бул да сам їїгда ю сповнало слуцію шкітло, и було бим отруване од тога зла ѿї препаданія!“

Нарік ще учул цінний глас, котри ірекарел, ти бідному на пої мірію заренку, а вишатро, же тог глас приходи зос шерпа жемі: „Ін бой ще“, ірекарел тог глас, „ти не умреш. Прейдай ще з дзеки жемікому прещадані, а и ци обещуем лепіння краши жиніт. Умири, бо то моя дзека, и будеш жиц!“

„Хто пік, що ми бешедуем?“ отітало тоге вішениче заренку, котре уж зос вельким почитованьм слухало туті слова, и дарка ще напольнило зос радосцу його шерца.

І тог, котри це створел, и котри це и зані створи, таї глас кульє смутне заренку.

Теди, ще придало дзеки свійно-

конох які западали були, але гредац похід душі своїх у службю Богу и любови ти Богу бо лем іцшайки: „блажені чистім шером“ и „блажені чистім духом“, бо тих єст царствіні божі.

Вон поєд зос там: Швет тришин и Його розкоші міс розійті а и живету. Вон зос тогу науку, ще своїм живогом святим призовиць ішет и сківал трироди манастирі на духовниках за братів монахів и за цвітеских ліхів. Тоги манасіїчи иже к єднія постя.

Року 1224 по Христу модляє ще святи Францішак Богу при горі кодзіске Азиза. У той моменти явія му ще ангел зос крижком отворял святою інії раби на руках, ногах и на шерду. И так св. Францішак постя: слични бул святому учітю Ісусу Христу а церква йому дала и мене Серафінський, що горіт у любові ти Богу як Серафім в інбі.

Святи Францішак бул особито язни святи, ко го кажди тобет і тайвекіні ірекіні, бо бул баре пріорості и приступаців каідому а любет шицких зос вельку любовлю. Любел шицких що видел, любел природу, зос ю сам ще розіварял ѹї брат все братом, и брат юс свою інстрічку. Бешедеял итічком небесним и наказовал якіром дінам. „Шицка природа божая наї хвайл Господя Створітеля своєго“ глядел вони, Погані, жевара обіколіти го и уздасковали ще коло юного и він им проповедал, да хвайл Геніса.

Світи кед уж лежал на смертільній поспілі моділі ще інде пізлом 142 а зос ірекінью ти закінчел.

Церкви св. Францішака Асизу

Церкви св. Францішака у Асизу з величава, прекрасна. Вона єк «хлада» зос трох церквів. А то сигурко лем претто, ще святи Францішак основав три різновиди манастирі, так гота церкви єкі на спомен того, в тро-церкви. Основав манастир

го Створителя тога бідне заренку и індей не повідзи ий.

Світи архія рано, каросіє зос мінірей жемі житко. Слухаю ініє, зас юс жемі курюю. Високо - високо піливали пікорваньчики.

Кед було вікше жясне жито, тєра юс лога Чудо оглядало ѹю себе. Осегело юко, як му зівраліши правдими жито на ступку и у шкітаню шкіраньчики. Най жито з нова!

И не лем то. Найдело венія плюкіло юко себе по коліні други

у котрим єу духовниці. Манасіїчи за братівкох, котри єу не священики и манасіїчи що не волаю „тредоредиц“ за інвіцких ліхів.

Різя бул запитані сняті Францішак, дзе вон себе жичи, да то поховаю, вон гварел, иже на бренду, разбойниках, бренду сієн ірек: Асиза волаю ще „брехак разбойниках“, бо та з ховали тих разбойниках що були суждени на імпера.

Року 1228 прилучено, да зе подавигна величана, по можности найкрасіша церква у часі святому. Но юс пашле ще ягодне место за так вельку церкву и манасіїчи дім на бренду разбойниках“ и ту поставоють церкву святому францішаку, но у тог час юс того места и дорах пременено біо ще і церкви вода „бренду небесні“.

Церква єе даслі у дальни час спочинаку святого моці цею. Його поховане (у крипті). У сакрестії той дальній деревні видно знаменія старі що пла-свіоручні письмо святого Францішка. Платно, у котрим було святого окружне мертві чело. Деску по ляжал на земі мертві. Видно ти чудотворни фалат із-за зос шмати Прет, Іллі Марії.

— Над дальню церкву стояла штрідля церкви, котра укранила сликами великого сникара Grotta и Lorenzelli. Главни олтар проповіді зос Царторода. На верху стоя гора Церкви. У горії Церкви видно ти єк памяток Канательйша святого Верхарда юд Сасіт. Видно ти сник зос 13 століття о святих Францішаку: ю дали юкі себі сипрі пімату худобиному. Видно ти на мальовано події, котри указую чекхи ариліки церкви у тог време. Видно ти сник, дзе святи Францішак хед турским султаном. Видно юе сник дзе ісле святи Францішак у пустині ва горії Альверні и ітива на паски брату слонку, зос роширені римаруками. Святи обично волає слінко братом и шкітану пріору волає — шестрох.

У Асизу стоя і церквотка у

житка и препоясано у юх світх братів и шестрон.

Тєди осетело тога младе житко живот у себе и було му так, як ієд бі мушело терак у той менік животя аж до неба виростає, аж там писко под белаве небо и там славиці своєго Створителя зос ютим іхнім лісом.

Тєди юс чул якішикі глас зос гери, а на юс жемі и гусорел: „Кед бі тога інекітие заренку не спадло до жемі, и кед бі не умрдо, вони бі осталю лем саже. А кед умре, вони бі присіше стораз вікія природ.“

Пред твоїм крижком . . .

Пред твоїм крижком о Ісусе Христе!
Ключим я бідни грашік сам,
Сониси як моя міра інда,
Покоя душі од Тебе я чекам.

Бідну душу мою, чарне польо влада,
До котрого перше заренку я руцел:
З' першам гріхом моїм, за хторк Ши вель
И церквальзо страшни муйки прещерпел.

Пред твоїм крижком о Ісусе Христе!
З' хторкого Ши юс свита крек яліва,
З' жадінема уст'їм питам едну катку,
И акінчи юс грашна душа моя.

Карол.

Други дзень побранели жемі, и тєра юс данило заренку у барі юм месце. Жемі над їм, жемі под їм, жемі коло ѹшого івакою. А вішадзя ѹшо пом було влажна. Заренку осетело, же ю юца

котрой святы буд крещени, по причей церкви с церквя святей Клара, где съячи перви раз наставал, а где го наставашо за святого никому шисту за почитоване. Под главени олтаром спочива у тен церкви свята Клара, а на бочним олтару спочива ей власна имена святы Агнеса.

Видио ту и чудотворни криж, разпяне Иисуса Христа, котре пречарело тоги слова святому Франциску: „Гајде, Францишку, покрай мене Хиску.“

Ту јест једна црква које имена: „Chiesa Nuova“, а вона стога била за родољуб хижи светога Франциска.

Вести.

Обзор за народне просвіщоване у Конкурсе отрима днја 7. маја 1929. року на 8 год. вечаром Концерт зоследујућим

ПРОГРАМОМ:

Приват Председателя.
Державна Химна, шпива мужеских хор.
У бој, (И. Зајц) шпива мужеских хор.

Преподавач г. Мите Клијана, Обл. комесара.
Напред браћо, (И. Муховић) шпива мужеских хор.
Ой и не гарада, (рус. нар.) шпива Ј. Фейса, провадзи на гласовицу п. Нада учитељ.

Ой под хасм, (рус. парод.) шпива мужеских хор.
Расбине јадро, (Прат. Илија), шпива мужеских хор.

Планинка, (А. Густав) па клавирну бани пја Нада.
Одала ме јас, (рус. парод.) шпива мужеских хор.

Ревуха, (рус. парод.) шпива мужеских хор.
Словенска Даворија, (Вилхар) шпива мужеских хор.

ОДМОР.

Преподаваче о вадругарству, трима г. Ш. Шкољић, управитељ Земљедлских Зајруга.

Плони, плови, (Ј. Слогар) шпива мужеских хор.

Реве та стожне, (рус. нар.) шпива мужеских хор.

Хрватској, (Вил. Новак) шпива мужеских хор.

Симфонички концерт (И. Данкли) грају: п. Нада, п. И. Крумес, п. Б. Нада.
Кад сам био па твој гробу, (Савић) шпива п. Влајф учитељ, провадзи на гласов. п. Гайшт.

Народни избор, (Хеј трубачу од Маринковаћа) мужеских хор.

Я русин бул, (рус. нар.) шпива мужеских хор.

Хором диригије пан Нада, учитељ.

Вештачина.

Пешо ходзим уж не буде потребно. До тераз людзе мастнели не ходзели нешто, бо себе могли купиц авто. Але ше дума, же би требало фабриковац таки ципели, под котрима би була машинка, па би и вона не требали пешо ходзити. У Америки уж буде веџей проби, котри указали хасповитосц тей видумки. Лем тераз ше язяла поца брича, иза яки способ би требало обхерозац нецесце, котре би ше могло десци, кед кажди буде бегац по драме је шаленца.

Златна гуска. У Ческим валаше Водицких зарезала једна гајдняя гуску. У жалудку јеј винагла 18 листочки чистог злата. Гуска пасла траву и жедла висок, у котрим ше находило злато як то ше частајише догодки при цвејних рикох.

Не рушац покойних. Не давно откопали гроб египетскога краља Тутанкамона и там нашли велики драгоцености. Але народ у

Египту гуторел, же гроби не шлебодно рушац, бо ше жертвни кральове вимсица. И писац граф Керневон умар у моменту, кед отверал гроб Тутанкамона. Џого помочник Картер похорел њега и мушел напутиц роботу. Двоме фотографи врадајуци и до Латини умарли. Тераз и жена графа Керневона умарла удржбнута од истей отровнай мухи, од котрой умар и сији човек.

Вазна за 2 милиони златних маркох предана на лицензацију у Лондону. Вона була вистајена пре 100 роки у лондонским музејима. Покходи ище вое часох и пре Христом.

През канал Ламанш, котри дугога 33 килом. за 5 години преноје на чамци Обгер Виншест. Но тим дојди рекорд у швидкосци.

Цигане людожедеџи. Того мешаца започал ше у Кошицох вельми процес процив циганох, котри тужени, же клаји десци и веџ цело некли та жедли. Списи у тим процесу чежки 250 игр.

Чудни знаци. Англијски астрономи явљају, же у послидни часи указајуше на небе чудне светло какдога дња на 10 години вечером. Вони думају, же то муша бујаји знаци, котри послало житеље звезди Марса. Же би ше дал и тим дажди знак звезди, истражиши би було ре-

флектор широки 10 килом. а такога нет. Кельо правди у тим, Бог ана.

Лек против грипа.

Една велика лабораторија у Берлину винашла нови лек процјев грипа (шпаньолска хорота). Лек ће достава звез једнога ростенија, које рошио у Туркестану.

Шветочни Отпочивок

Вељка Ној.
Еванг. од Јоане, гл. I,
Зач. I.

„И видех славу Гро, славу лка Одинороднога од Оца, исполн благодати и истине“.

Иисус пришол на тот швет, як смирен човек, а пошол с тога швета, як сила Бог. Надвладаје јавет, надвладаје шмерц — тога послиднога врага, — и так ше указаја јак! Победитељ Бог, котрому јакоја чиста и смирене душа приклада „колина серца свога“, и вери Го, кнажији Му ше, и люби го. Слава Христова је неприсподобиво величје од шајуких слава тога швета! Иисус не може присподобиц анђелу единому великану тога швета, бо великан је људа, а Иисус Бог! Иисусова слава не преповедана је у тим, же Иисус предобил за себе илем разум човечи, да го вери, але и шерц, да го люби. Кто би нам могол научити, кељо милиони души верели и любели Христа од његовој родзене до нешта?! кељо милиони души дали живот јеји за Иисуса?! кељо милиони души, војују пешка за славу Христову по широким шветима, у мисијама, у школама, у вомох, у књижевности, у науки?! У числу тих безчислених милионија нахо-

да је перши ученици тога швета, које не преславеши већ је ушају науку и мудросци у филозофији и природних справах. Учени Иисусовац Кнелер доказаје у својој књизи „Христијанство и ученици нових природних наука“, же од 100 процентох тих нових гајдознанцих, математичарох, физичарох, ботаничарох, геологарох, географарох, кемичарох, физиологарох, зоологарох и т. д. глөм 95 проценти верели Бога, а велика часи и Г. Иисус Христа. Слава дајем Христува је не преповедана велика, бо ше указује и лом у званишном числу душа тога швета, и разширену науку Христову по тим шветима, и у побидноснай борби и напредованју Христовога спањела по целим шветима, пред Хторим падају чиници и јоли, искла, иле тога слава указује и не баржеј у тим, же за Христом иду људије полнога уверења и искренеј любови. Готово преображене душа у разуме и шерцох могла сопствији лем једна виша сила, и то сила доброти, правда и любови, а то Бог! И је пивци Христовији слави и Јого Божества! Шливайме чистим сердцим „Христос Воскресе!“

М. Мудри

Наши претплатници

Обновили претплату следујући и. п.:

Орас Алади Мајкошевић	на 1929. р. 100 дин.
Дјекун Дјора Р. К. 498.	" " 100 "
Пјанчак Јако Ђорђевић	" " 100 "
Кашовски Љејсан Рајко Село	" " 100 "
Шанта Мария Јакмарка Р. К.	" " 100 "
Консул Ефрем Р. К. сал. 103.	" " 100 "
Читалиште Старих Русинох, Ђурђево	" " 100 "

ТАРГОВИНА

Жито	Дин. 240—245—	Овес	240—245—
Кукурица	" 260—265—	Мука 0	Дин. 345—350—
Раж	" 230—235—	Мука 2	" 320—330—
Ярец	" 252 255—	Мука 5	" 300—310—
Пасуља	" 1000—1400—	Мука 6	" 270—275—